

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 579/2016-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. júla 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], obaja bytom [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátom JUDr. Martinom Olosom, Ulica Karola Kašjaka 1, Rajecké Teplice, ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 26 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 5 C 16/2008 z 19. decembra 2011, rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17 Co 57/2012 z 23. mája 2012, ako aj uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 268/2012 zo 17. októbra 2012, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] v časti, v ktorej namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 26 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17 Co 57/2012 z 23. mája 2012 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 268/2012 zo 17. októbra 2012, p r i j í m a na ďalšie konanie.

2. Vo zvyšnej časti sťažnosť o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. januára 2014 doručená a 3. augusta 2015 doplnená sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], obaja bytom [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. Martinom Olosom, Ulica Karola Kašjaka 1, Rajecké Teplice, ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 26 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 5 C 16/2008 z 19. decembra 2011 (ďalej len „napadnutý rozsudok okresného súdu“), rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 17 Co 57/2012 z 23. mája 2012 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“), ako aj uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 268/2012 zo 17. októbra 2012 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

Predmetom konania pred všeobecnými súdmi je rozhodovanie o žalobe [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy; sťažovatelia sú v tejto veci žalovanými. Na základe rozhodnutí všeobecných súdov sa sťažovatelia majú navrhovateľovi ospravedlniť za „*vedomé šírenie nepravdivých informácií listom zo dňa 2. 2. 2001 na Okresnom úrade v [REDAKOVANÉ], odbor životného prostredia o tom, že [REDAKOVANÉ] zlomil [REDAKOVANÉ] nohu.*“ a majú obci [REDAKOVANÉ] prostredníctvom podateľne doručiť list, ktorým „*potvrdzujú, že vedome šírili o [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ] nepravdivé informácie o tom, že [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zlomil nohu.*“

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti uvádzajú:

«*Porušovateľom základných práv sťažovateľov je Okresný súd Nove Mesto nad Váhom. Krajský súd v Trenčíne a Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ], proti odporcom 1/ [REDAKOVANÉ] a 2/ [REDAKOVANÉ], oba bytom [REDAKOVANÉ]*

o ochranu osobnosti, vedenej na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. 5 C/16/2008.

Sťažovatelia namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. čl. 46 ods. 1 Ústavy SR ako aj čl. 1 Ústavy SR, a porušenie čl. 26 ods. 2 ústavy rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 5 C/16/2008-551 zo dňa 19. 12. 2011 (ďalej aj „napadnutý rozsudok okresného súdu“) –... rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 17 Co/57/2012-823 zo dňa 23. 05. 2012 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“) –... ako aj uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 268/2012 zo dňa 17. 10. 2012 doručeného 11. 11. 2013 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

Sťažovatelia poukazujú na skutočnosť, že petit žaloby a požadované ospravedlnenie je v rozpore so zákonom, a to okrem iného aj z dôvodu, že odporuje právoplatným rozhodnutiam trestných konaní. Jeho vykonaním ich súd núti priznať sa k páchaniu trestného činu ohovárania a krivého obvinenia, čo je v hrubom rozpore s Ústavou SR, taktiež ich núti nerešpektovať rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní, a to rozsudku vo veci trestného konania č. NM-13 T 175/03 zo dňa 13. 06. 2005, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 16. 02. 2006 (krivé obvinenie)..., vo veci trestného konania pre ohováranie právoplatne ukončenom Uznesením Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom sp. zn. Pv 505/08-38 zo dňa 03. 11. 2008.»

Podľa názoru sťažovateľov «Súd vyneseným rozsudkom nariaďuje sťažovateľom rozposielať lživé tvrdenie, ktorého lživosť bola dokázaná aj orgánmi činnými v trestnom konaní, dokonca im nariaďuje textom tohto tvrdenia priznať sa k spáchaniu trestného činu, ktorý nespáchali a spáchanie ktorého bolo v predchádzajúcom období vyvrátené právoplatnými rozhodnutiami orgánov činných v trestnom konaní, dokonca, i v trestnom súdnom konaní. Týmto nariadením súd hrubo porušuje základné práva sťažovateľov.

Trestné konanie vo veci krivého obvinenia bolo vedené na základe trestného oznámenia [REDAKOVANÉ] proti sťažovateľke 1/ (spis. značka ČVS: ORP-35/ST-2002) ako potvrdzuje... Uznesenie OO PZ [REDAKOVANÉ] sp. zn. ČVS: ORP-35/ST-2002 zo dňa 30. 09. 2002, teda orgány činné v trestnom konaní nezačali konať proti sťažovateľke 1/ na základe ich vlastného zváženia, ale trestné konanie za krivé obvinenie bolo proti

sťažovateľke 1 vedené na základe nepravdivého trestného oznámenia [REDACTED] na sťažovateľku 1, teda na základe aktívneho konania [REDACTED] smerujúceho proti sťažovateľke 1, ktorý sa snažil dosiahnuť trestné stíhanie sťažovateľky 1 aj po odložení veci vyššie citovaným uznesením OO PZ [REDACTED]... dňa 13. 06. 2005 bol Okresným súdom Trenčín, pracovisko Nové Mesto nad Váhom vyneseny oslobodzujúci rozsudok NM-13 T 175/03-150, ktorý sa stal právoplatný dňa 16. 02. 2006. V tomto rozsudku došla sudkyňa k záveru, ktorým odôvodňuje svoje rozhodnutie... cit.: „Z dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní nepochybne vyplýva, že [REDACTED] hádzal takto odstránené stromčeky smerom k obžalovanej či členom jej rodiny. Niet tiež dôvodu pochybovať o tom, že jeden zo stromčekov zasiahol obžalovanú do nohy. Poškodený toto síce popieral, avšak ide o jeho tvrdenie, ktoré možno postaviť voči tvrdeniu obžalovanej a rovnako i voči objektívnemu nálezu spočívajúcemu v tom, že obžalovaná mala skutočne úraz na nohe, o čom existujú i lekárske záznamy.“

Okresný súd sa v napadnutom rozsudku vôbec nezaoberal skutočnosťami vyplývajúcimi z trestných konaní, na ktoré sťažovatelia poukázali a vyneseny napadnutý rozsudok je s nimi a s ich závermi v hrubom rozpore...

V rozsudku Okresného súdu v Trenčíne pod sp. zn. NM-13 T 175/03-150 je uvedené, že údaje o vytrhnutých, respektíve vyrýľovaných, či vysekaných stromčekoch sú pravdivé, rovnako z obrazového záznamu i predložených vyhotovených fotografií vyplýva, že [REDACTED] hádzal takto odstránené stromčeky smerom k obžalovanej či členom jej rodiny. Niet tiež dôvodu pochybovať o tom, že jeden zo stromčekov zasiahol obžalovanú do nohy.

Sťažovatelia tiež v napadnutom konaní č. 5 C/16/2008 poukázali na fakt, že vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva v Trenčíne uznesením zo dňa 16. 07. 2008 zastavil pre bezdôvodnosť po prešetrení trestné stíhanie začaté na základe trestného oznámenia [REDACTED] vo veci prečinu ohovárania, ktorého sa podľa jeho trestného oznámenia mala sťažovateľka 1 dopustiť tvrdením, že jej [REDACTED] dňa 25. 04. 2000 zlomil nohu, pričom na sťažnosť [REDACTED] námestníčka okresného prokurátora Nové Mesto nad Váhom v Uznesení zo dňa 03. 11. 2008, ktorým sťažnosť zamietla, uvádza: „V danom konaní nebolo preukázané, že [REDACTED] o inom oznámila nepravdivý údaj.“

V kontexte uvedených rozhodnutí príslušných trestných orgánov sa prvostupňový súd vôbec nezaoberal argumentáciou sťažovateľov, v zmysle ktorej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, či bol spáchaný trestný čin (§ 135 OSP) a ktorý potvrdzuje aj konštantná judikatúra...

V odvysielanej relácii Paľba [REDAKOVANÉ] z Krajskej prokuratúry Trenčín sa vyjadril tiež k trestnému konaniu vo veci krivého obvinenia [REDAKOVANÉ] sťažovateľkou I/ vedenom z dôvodu tvrdenia sťažovateľky I/, že jej [REDAKOVANÉ] dňa 25. 04. 2000 spôsobil zlomeninu nohy, pričom [REDAKOVANÉ] z Krajskej prokuratúry Trenčín uviedol cit.: „Táto vec bola predmetom preskúmania na základe podnetu [REDAKOVANÉ], nadriadená prokuratúra konštatovala, že v tomto prípade obžaloba bola bezdôvodne podaná na základe nenáležité zisteného skutkového stavu“, čo potvrdzuje tiež Upovedomenie Generálnej prokuratúry SR sp. zn. IV/1 GPt 810/03-20 zo dňa 18. 01. 2005)... V čase odvysielania relácie Paľba dňa 08. 10. 2007 rozsudok vo veci krivého obvinenia bol už právoplatný, a teda sťažovateľka I mala právo sa oň opierať, okrem toho meno [REDAKOVANÉ] nebolo v relácii ani raz spomenuté.

Súd sa v odôvodnení napadnutého rozsudku nijako nevysporiadal s ďalšími dôkazmi založenými do súdneho spisu 5 C 16/2008, ktoré ako bolo uvedené vyššie, jasne preukazovali, že sťažovateľka I mala v dôsledku zasiahnutia hodeným smrekom zlomenú nohu...

Sťažovatelia poukazujú na skutočnosť, že všetky prvotné dôkazy, ktoré existujú, jednoznačne dokazujú, že [REDAKOVANÉ] naozaj na sťažovateľku I/ dňa 25. 04. 2000 zaútočil a že následne bezprostredne po útoku bola ošetrovaná na pohotovosti, kde lekár došiel k záveru, že útokom mohla byť spôsobená zlomenina členku. Bezprostredne po útoku a po ošetrení na pohotovosti išla na políciu nahlásiť útok, čo jej prikázal aj lekár z pohotovosti, pričom si službukonajúci policajti prehliadli aj videozáznam nasnímaný pri útoku. Následne bola zlomenina diagnostikovaná chirurgom na základe rtg vyšetrenia, čím bolo potvrdené prvotné podozrenie. Taktiež skutočnosť, že zranenie bolo spôsobené cudzou osobou, bola konštatovaná aj lekárkou [REDAKOVANÉ], ktorá na základe svojho vyšetrenia pred chirurgickým vyšetrením a pred sadrovou fixáciou došla k záveru, že zranenie má znaky cudzieho zavinenia, čo jednoznačne uviedla aj v lekárskej správe vyhotovenej na vyžiadanie polície, čím došla k záveru, že tvrdenie sťažovateľky I/ sa

s jej závermi vyšetrenia zhoduje... Diagnóza bola stanovená lekármi, nie laikmi. Nejednalo sa len o dojmy sťažovateľky 1/, ale aj o konkrétne zistenia lekárov potvrdené listinnými dôkazmi doloženými tiež do napadnutého spisu.

Skutočnosť, že cudzou osobou, ktorá mala spôsobiť diagnostikované zranenie spôsobené cudzou osobou, je [REDAKOVANÉ], bola pre sťažovateľku zrejmá, nakoľko pred vyšetrením na pohotovosti ju napadol iba on, čo potvrdili aj svedecké výpovede svedkov vypočutých v napadnutom konaní 5 C/16/2008, ako aj v trestnom konaní č. NM-13 T 175/03...

Súd sa v odôvodnení napadnutého rozsudku nijako nevysporiadal s ďalšími dôkazmi založenými do súdneho spisu, ktoré ako bolo uvedené vyššie, jasne preukazovali, že sťažovateľka 1/ mala v dôsledku zasiahnutia hodeným smrekom zlomenú nohu. Sťažovatelia poukazujú na skutočnosť zaznamenanú aj na videozázname, že [REDAKOVANÉ] vyrýľovaný smrek iba neodhodil smerom k sťažovateľke 1/, ale z bezprostrednej blízkosti sa proti nej aj zahnal, z čoho sa v nasledujúcom období aj viackrát smial, že zase by ju mal niečím „očiahnúť“.

Ďalej sťažovatelia chcú poukázať na skutočnosť, že vo veci bol vypracovaný iba jediný znalecký posudok na základe vyšetrenia a oboznámenia sa s kompletnou zdravotnou dokumentáciou, a to znalecký posudok vypracovaný [REDAKOVANÉ], a teda jedná sa o jediný znalecký posudok, ktorý bol vypracovaný na základe dôkladných podkladov a jeho závermi bola potvrdená diagnóza a tiež skutočnosť, že k zlomenine mohlo dôjsť nárazom tupého predmetu do členka sťažovateľky 1/ (Dôkaz č. 10). [REDAKOVANÉ] v napadnutom konaní vypočutý nebol.

Znalecký posudok vypracovaný [REDAKOVANÉ] zo dňa 14. 04. 2005 taktiež jednoznačne uvádza, že zlomeninu členka, ktorú potvrdilo vyšetrenie RTG, nemožno spochybníť. Keďže prvostupňový súd neakceptoval názor [REDAKOVANÉ], ustanovil na žiadosť [REDAKOVANÉ] za znalca [REDAKOVANÉ], ktorý však vo svojom znaleckom posudku zo dňa 06. 04. 2011 rovnako ako [REDAKOVANÉ] uvádza, že diagnózu zlomeniny členka, ktorá bola stanovená na základe RTG vyšetrenia, nie je možné spochybnovať. [REDAKOVANÉ] ako aj [REDAKOVANÉ] zhodne pripúšťajú možnosť, že k zlomenine členku ľavej nohy sťažovateľky 1/ mohlo dôjsť úderom tupého predmetu do členku ako je podrobnejšie uvedené nižšie. Je nesporné, že takýmto tupým predmetom sú aj korene

1,5 m vysokého smreku obalené ilovitou zeminou. Z odôvodnenia rozsudku vôbec nie je zrejmé, ako sa súd vysporiadal s týmito skutočnosťami, jasne preukázanými i dôkazmi, a preto je v tejto časti rozsudok nepreskúmateľný.

Sťažovatelia sú si vedomí, že čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa ktorého má každý právo na slobodu prejavu, nie je absolútne. Toto právo však zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Ústava SR toto právo priznáva v čl. 26 ods. 2.

Obmedzenia slobody prejavu musia byť interpretované v úzkom rozsahu a nevyhnutnosť obmedzení musí byť presvedčivo odôvodnená (napr. rozsudok ESLP Observer a Guardian proti Spojenému kráľovstvu z 26. 11. 1991, Zbierka A č. 216, str. 30, § 59)...

Sťažovatelia žiadnym spôsobom nezasiahli do práv [REDAKOVANÉ], nakoľko preukázali skutočnosť, že v dôsledku úmyselného udretia stromčekom [REDAKOVANÉ] do nohy sťažovateľky I/ utrpela sťažovateľka I/ zlomeninu ľavého členka. Sloboda prejavu predstavuje jeden zo základných elementov demokratickej spoločnosti, jednu zo základných podmienok pre jej pokrok a pre rozvoj každého človeka. Vzťahuje sa nielen na informácie alebo myšlienky, ktoré sú priaznivo prijímané ale i na tie, ktoré urážajú, šokujú alebo znepokojujú. Takéto sú požiadavky pluralizmu, tolerancie a liberálnosti, bez ktorej by neexistovala demokratická spoločnosť (napr. rozsudok ESLP Oberschlick proti Rakúsku z 23. 5. 1991, Zbierka A č. 204, § 57).

K záveru, že k útoku došlo, a že nie je dôvod pochybovať, že zlomenina bola spôsobená [REDAKOVANÉ], došiel aj trestný súd v trestnom konaní č. NM-13 T 175/03 vo veci krivého obvinenia, čo je uvedené aj v odôvodnení rozsudku zo dňa 13. 06. 2005... K záveru, že tvrdenie sťažovateľky I/ o zlomenine nohy je pravdivé, dospela aj Okresná prokuratúra Nové Mesto nad Váhom v konaní vo veci ohovárania, ako potvrdzuje Uznesenie sp. zn. Pv 505/08-38 zo dňa 03. 11. 2008...

Aj podľa Ústavy SR by mali byť účastníci súdneho sporu rovnocenní, čo sa však v tomto konaní nestalo, tento princíp bol porušený, nakoľko súd nevykonával dôkazy, ktoré navrhovali sťažovatelia, nevypočul svedkov navrhovaných sťažovateľmi vrátane znalca [REDAKOVANÉ], aj keď ich vypočutie nariadil a taktiež nebral do úvahy mnohé dôkazy,

ktoré sťažovatelia doložili do spisu a ktoré dokazovali, že sťažovatelia tvrdili pravdivé informácie. Súd sa v rozhodnutí opiera o svedecké výpovede svedkov, ktorí neboli prítomní pri útoku, ktorí boli dňa 19. 10. 2005 vypočutí bez prítomnosti sťažovateľov, bez toho aby sťažovatelia na pojednávanie boli riadne predvolaní ak ich znovuvypočutiu nedošlo, aj keď sa k tomu súd zaviazal právoplatným uznesením zo dňa 10. 02. 2010 priamo na pojednávaní dňa 10. 02. 2010, ktoré do dnešného dňa nebolo zrušené, čím došlo k vážnemu procesnému pochybeniu a k oklamaniu sťažovateľov. Títo svedkovia vypovedali len s úmyslom poškodiť dobré meno odporcov bez akýchkoľvek priamych vedomostí o útoku, pričom išlo o zaujaté osoby blízke [REDACTED].

Rozhodnutie súdu sa opiera o znalecký posudok [REDACTED], ktorý bol vypracovaný na základe hrubých procesných pochybení súdu, ktoré nemohli byť náhodné. Jedná sa o dôkaz získaný v rozpore so zákonom, ktorý nemôže byť použitý ako dôkaz v súdnom konaní... Znalecký posudok [REDACTED] bol vypracovaný predčasne a v dobe jeho vypracovania nemal znalec zákonný titul ho vypracovávať a mať prístup k spisovému materiálu. Taktiež ho vypracoval znalec, ktorý bol v osobnom konflikte so sťažovateľmi a vo veci bol zaujatý. Dodatočné potvrdenie znalca nič nemeňte na skutočnosti, že v čase vypracovania znaleckého posudku tento titul nemal a posudok vypracoval protizákonne. Okrem toho je zrejmé, že sa jedná o tendenčný znalecký posudok, nakoľko ho vypracoval bez kompletných podkladov, bez kompletnej zdravotnej dokumentácie, bez rtg snímok zo zlomeniny nohy spôsobenej dňa 25. 04. 2000, bez aktuálneho vyšetrenia sťažovateľky I/ vrátane aktuálneho rtg vyšetrenia. Závery jeho znaleckého posudku vypracovaného 11 rokov po útoku [REDACTED] na sťažovateľku I/ a jej syna [REDACTED] sú veľmi všeobecné, a teda nie sú použiteľné pre konkrétny prípad. Znalecký posudok je neúplný, nakoľko vo všeobecných záveroch zavádza súd, a to tým, že pred súdom zatajuje dôležité fakty, čím ovplyvnil záver posudku. Jedná sa najmä o skutočnosť, že pri strednej intenzite sily úderu vzniká presne zranenie, ako utrpela sťažovateľka I/, a taktiež zľahčuje pravdepodobnosť vzniku daného zranenia, a to percentuálnym vyjadrením výskytu zhodných prípadov, ako sa stalo sťažovateľke I/, a subjektívnym zavádzaním, že je to veľmi nízke percento zlomenín (2 %), pričom však musí vedieť, že 2 % všetkých zlomenín za posledných 100 rokov na populácii zeme je niekoľko desiatok možno aj sto miliónov prípadov, teda inými slovami jedná sa o bežné zranenie, ktoré utrpelo veľké množstvo ľudí (niekoľko miliónov). Znalec

vkladá do posudku ničím podložené subjektívne tvrdenia o tvare zlomeniny, a pritom nikdy nevidel rtg snímky z predmetnej zlomeniny nohy sťažovateľky, v znaleckom posudku uvádza, že rtg snímky zo zlomeniny nohy sťažovateľky spôsobenej dňa 25. 04. 2000 sú skartované. teda tvar zlomeniny si iba vymyslel...

Ako je vyššie uvedené na políciu išli sťažovatelia po ošetrení sťažovateľky 1/ bezprostredne po útoku na pohotovosti, na zákonnú povinnosť ísť na políciu ich upozornil aj ošetrojúci lekár z pohotovosti...

Dôvody odvolania proti napadnutému rozsudku okresného súdu a dôvody dovolania na Najvyšší súd SR proti rozsudku odvolacieho súdu sťažovateľa podrobne uviedli v odvolaní a v jeho doplnení a v dovolaní. Poukazujú v nich na závažné pochybenia okresného súdu a krajského súdu v napadnutom konaní.

Sťažovatelia využili aj právo na podanie mimoriadneho opravného prostriedku dovolania na Najvyšší súd Slovenskej republiky, no ani tento im neposkytol ochranu ich práv a dovolanie odmietol...

... trestné konania v týchto veciach vedené a v súčasnosti právoplatne ukončené nad všetky pochybnosti preukázali, že svojim tvrdením, že dňa 25. 04. 2000 [REDAKOVANÉ] zlomil nohu sťažovateľke 1, sa nedopustila sťažovateľka 1 ani krivého obvinenia a ani ohovárania, teda ani sťažovateľ 2. Napadnutý rozsudok aj napriek tomu prikazuje sťažovateľom k týmto trestným činom sa priznať a túto nepravdu ďalej rozširovať.»

Vzhľadom na uvedené „sťažovatelia namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. čl. 46 ods. 1 Ústavy SR ako aj s čl. 1 Ústavy SR aj porušenie čl. 26 ods. 2 a tiež podľa článku č. 6 ods. 1 DOHOVORU o ľudských právach a základných slobodách (Rím, 4. 11. 1950) v znení protokolov č. 3, 5, 8 a 11 rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 5 C/16/2008-551 zo dňa 19. 12. 2011, rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17 Co/57/2012-823 zo dňa 23. 05. 2012 ako aj uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 268/2012 zo dňa 17. 10. 2012 doručeného 11. 11. 2013.“.

Sťažovatelia tvrdia, že «Súd prvého stupňa ani odvolací súd vo svojich rozsudkoch a ani Najvyšší súd SR v uznesení neprihliadli na konkrétne okolnosti daného prípadu,

ako aj na mieru (intenzitu) tvrdeného zásahu do cti [REDAKOVANÉ] pričom tak nezohľadnili túto skutočnosť aj v kontexte slobody prejavu najmä so zreteľom na proporcionalitu uplatňovania týchto práv a ich ochranu. Intenzita zásahu do práva sťažovateľov na slobodu prejavu je podstatná, pretože sťažovatelia by sa museli ospravedlniť a zároveň tvrdiť, že v podstate spáchali trestný čin krivého obvinenia, z čoho bola sťažovateľka 1/ právoplatne oslobodená a do čoho ju nikto nemôže nútiť. Sťažovatelia nemôžu písomne doporučené potvrdiť, že vedome šírili nepravdivú informáciu, keď nebolo jednoznačne preukázané, že informácia bola nepravdivá, a keď nemali dôvod pochybovať, že je pravdivá aj na základe všetkých vyššie uvedených dôkazov a záverov trestných konaní.

Súd prvého stupňa ako aj odvolací súd vo svojich rozsudkoch a Najvyšší súd SR v uznesení porušili základné práva sťažovateľov, nimi vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené a arbitrárne a tak z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné a majú za následok porušenie základného práva a slobody prejavu a porušenie práva sťažovateľov na súdnu ochranu.

Z vyššie uvedených dôvodov je zrejmé, že rozsudok okrem toho, že obsahuje nesprávne právne posúdenie veci, je tiež nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov. Rozsudok okrem toho, že odporuje § 157 ods. 2 O. s. p. odporuje aj odporuje aj čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. čl. 1 ods. 1 Ústavy SR ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), pričom podľa názoru sťažovateľov porušuje ich právo na spravodlivý proces. S týmito pochybeniami sa nevysporiadal ani krajský súd a ani Najvyšší súd SR vo svojich rozhodnutiach.».

Poukazujú tiež na to, že «Výrok rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 5 C/16/2008-551 zo dňa 19. 12. 2011 je zmätočný, nevykonateľný, nezrozumiteľný a v právom štáte neprípustný. Výrok nám totiž uložil povinnosť „strpieť písomne sa ospravedlniť“. Výrok je tak vnútorne absolútne rozporný, nakoľko povinnosť vykonať písomné ospravedlnenie je výrokom znejúcim na plnenie (aktívne konanie žalovaného), pričom uloženie povinnosti strpenia je uloženie výlučne pasívneho konania žalovaného, kde subjekt je povinný pasívne znášať/strpieť konanie iného subjektu (spravidla žalobcu). Právoplatný výrok rozsudku okresného súdu v spojitosti s potvrdzujúcim rozsudkom krajského súdu je tak v očividnom rozpore so základným právom účastníka na súdnu a inú

právnú ochranu zaručeného podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ako aj s princípom a požiadavkami právnej istoty, nakoľko právoplatný výrok si v uložení povinnosti účastníkovi konania sám zjavne odporuje. Je zarážajúce, že výrok rozsudku okresného v podstate svojim obsahom nastolil stav právnej neistoty.».

Sťažovatelia preto navrhujú, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa 1/ [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ] a sťažovateľa 2/ [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ] na súdnu a inú právnú ochranu zaručené podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základné právo na spravodlivý súdny proces zaručené podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné právo na slobodu prejavu zaručené podľa čl. 26 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 5 C/16/2008-551 zo dňa 19. 12. 2011, rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17 Co/57/2012-823 zo dňa 23. 05. 2012 a uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo/268/2012 zo dňa 17. 10. 2012 porušené bolo.

2. Rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 5 C/16/2008-551 zo dňa 19. 12. 2011, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17 Co/57/2012-823 zo dňa 23. 05. 2012 a uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo/268/2012 zo dňa 17. 10. 2012 sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi 1/ [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ] sa priznáva finančné zadostučinenie v sume 5.000,- € (slovom päťtisíc eur), ktoré sú Okresný súd v Trenčíne, Krajský súd v Trenčíne a Najvyšší súd SR povinní mu zaplatiť spoločne a nerozdielne, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Sťažovateľovi 2/ [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ] sa priznáva finančné zadostučinenie v sume 5.000,- € (slovom päťtisíc eur), ktoré sú Okresný súd v Trenčíne, Krajský súd v Trenčíne a Najvyšší súd SR povinní mu zaplatiť spoločne a nerozdielne, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Okresný súd v Trenčíne, Krajský súd v Trenčíne a Najvyšší súd SR sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľom 1/ [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ],

bytom [REDACTED] a 2/ [REDACTED], [REDACTED], bytom [REDACTED] do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu trovy konania vo výške 355,72 EUR na účet advokáta [REDACTED] č. [REDACTED] vedený v [REDACTED], do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľov napadnutým rozsudkom okresného súdu

Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným

právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods.1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (IV. ÚS 23/05).

Podľa judikatúry ústavného súdu ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci (napr. I. ÚS 214/09). Podľa princípu subsidiarity ústavného súdu vyplývajúceho z poslednej vety čl. 127 ods. 1 ústavy, rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. V nadväznosti na to ústavný súd poukazuje na to, že v rámci konania o sťažnosti zásadne preskúmava len právoplatné rozhodnutia, teda musí ísť o rozhodnutia, ktorými sa konanie právoplatne skončilo (IV. ÚS 254/2011).

Vzhľadom na princíp subsidiarity ustanovený v čl. 127 ústavy je vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľmi uplatnených námietkach porušenia ich práv napadnutým rozsudkom okresného súdu. Ochrany svojich práv sa sťažovatelia mohli domáhať a aj sa domáhali podaním dovolania proti tomuto rozsudku.

Ústavný súd z týchto dôvodov sťažnosť sťažovateľov v časti, ktorá smeruje proti napadnutému rozsudku okresného súdu, odmietol z dôvodu nedostatku svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde (obdobne napr. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 290/06, III. ÚS 288/07).

2. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľov napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že v tejto časti sťažnosti veci sú splnené všetky predpoklady na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, a preto rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia (§ 25 ods. 1 a 3 zákona o ústavnom súde).

V konaní o prijatej sťažnosti ústavný súd rozhodne aj o ďalších nárokoch sťažovateľov uplatnených v návrhu na rozhodnutie vo veci samej (petite) ich sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júla 2016